

ע"פ 2538/19 - פלוני נגד מדינת ישראל, פלונית

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2538/19

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ג' קרא

המערער: פלוני

נגד

המשיבות: 1. מדינת ישראל
2. פלונית

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 28.2.2019 בתפ"ח 55284-07-18 אשר ניתן
על ידי כב' השופטים מ' פינקלשטיין, סג"נ, ל' ברודי,
סג"נ, ו-ר' אמיר

תאריך הישיבה: כ"ט בתשרי התש"ף (28.10.2019)

בשם המערער: עו"ד בועז קניג

בשם המשיבות: עו"ד רוני זלושינסקי
בשם שירות המבחן למבוגרים: גב' אסתר גרשון

השופט ג' קרא:

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתפ"ח 55284-07-18 שניתן ביום 28.2.2019 על ידי כב' השופטים סג"נ מ' פינקלשטיין, סג"נ ל' ברודי ור' אמיר, בגדרו הושת על המערער עונש של שש וחצי שנות מאסר לריצוי בפועל; מאסר מותנה; ותשלום פיצוי למתלוננת בסך 100,000 ש"ח.

רקע ועיקרי כתב האישום

1. המערער הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן בעבירות מין בקטינה בת משפחה, והן: מעשה סדום בקטינה בת משפחה שטרם מלאו לה 14 שנים, עבירה לפי סעיף 351(א) בנסיבות סעיפים 347(ב) ו-345(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); ארבע עבירות של מעשה מגונה בקטינה בת משפחה שטרם מלאו לה 14, לפי סעיף 351(ג)(1) בנסיבות סעיפים 348(א) ו-345(א)(3) לחוק העונשין; מעשה מגונה בקטינה בת משפחה שטרם מלאו לה 16 שנים, עבירה לפי סעיף 351(ג)(2) בנסיבות סעיפים 348(ב), 345(ב)(1) ו-345(א)(1) לחוק העונשין.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המערער, יליד שנת 1969, הוא דודה של המשיבה 2 (להלן: המתלוננת), ילידת שנת 2001. בין השנים 2012-2016, עת גר בסמוך לבית המתלוננת, נהג המערער לבצע בה עבירות מין בעודה קטינה.

כתב האישום מחזיק חמישה אישומים. ארבעת האישומים הראשונים בוצעו על ידי המערער בין השנים 2012-2013, כאשר המתלוננת היתה כבת 12 והאישום החמישי התרחש בין השנים 2015-2016, בעת שהיתה כבת 15.

באישום הראשון, המערער נישק את המתלוננת במשך מספר דקות תוך שהחדיר לשונו לפיה חרף התנגדותה הפיזית והמילולית.

באישום השני, נטל המערער את ידה של המתלוננת והניח אותה על איבר מינו מעל מכנסיו. בהמשך חשף את איבר מינו והניח את ידו על ידה בעודו מניע את ידה של המתלוננת על איבר מינו.

באישום השלישי, נטל המערער את ידה של המתלוננת והניחה על איבר מינו מעל מכנסיו והניע את ידה על איבר מינו, במשך דקות ארוכות.

באישום הרביעי, המערער ביצע במתלוננת מעשה מגונה בכך שליקק את איבר מינה ובהמשך ביצע בה מעשה סדום שכלל החדרת איבר מינו לפיה למספר שניות.

באישום החמישי, נטל המערער את ידה של המתלוננת והניח אותה על איבר מינו מעל מכנסיו, משהזיזה המתלוננת את ידה, נטל המערער את ידה בשנית והניחה על איבר מינו.

עיקרי גזר דינו של בית המשפט המחוזי

3. בית המשפט המחוזי עמד על חומרתן הרבה של עבירות מין המבוצעות בקטינים במסגרת המשפחה וציין כי עוצמת הפגיעה במקרים אלו מוגברת בהשוואה לפגיעה מינית אחרת. עוד הוסיף כי המעשים בהם הורשע המערער הם חמורים ומכוערים, והדגיש כי בארבעה מחמשת האישומים (אישומים 1-4) עבירות המין בוצעו כלפי אחייניתו, קטינה כבת 12. בית המשפט התייחס להסלמה בחומרת המעשים לאורך השנים כאשר החמור בהם הוא זה המתואר באישום הרביעי.

בית המשפט קבע כי הנזקים שנגרמו למתלוננת הם משמעותיים והעדיף את התסקיר המקצועי של נפגעת העבירה, אשר תיאר בהרחבה את ההשלכות הנפשיות, הרגשיות והתפקודיות הקשות שנגרמו למתלוננת כתוצאה ממעשיו של המערער, על פני דבריה של המתלוננת לפיהם היא נערה 'שמחה ומאושרת'. זאת, לצד הנזקים המשמעותיים שנגרמו למשפחת המתלוננת כולה ובמיוחד להוריה.

בהתחשב בכל אלו, העמיד בית המשפט את מתחם הענישה ההולם בגין כלל העבירות בהן הורשע המערער בין חמש לתשע שנות מאסר בפועל.

4. בקביעת העונש בתוך המתחם, זקף בית המשפט לזכות המערער את הודייתו אשר חסכה את עיקר חקירתה הנגדית של המתלוננת, תוך שציין כי עדותה של המתלוננת לא התייתרה לחלוטין כיוון שהמערער לא הודה מיד במיוחס לו והיא נאלצה להגיע לבית המשפט ולהיחקר בחקירה ראשית ובחקירה נגדית חלקית. בית המשפט שקל לקולא את העדר העבר הפלילי ובמידה מסוימת את עדויות האופי החיוביות לגביו. בנוסף, וחרף הסתייגות המשיבה, יצא בית המשפט מתוך הנחה כי חרטת המערער היא אמיתית.

לאור האמור, סבר בית המשפט כי עונש המאסר בפועל שיוטל על המערער צריך להיות בצד המקל של מתחם העונש אך קרוב לנקודת האמצע וגזר על המערער עונש כמפורט לעיל.

על גזר דינו של בית המשפט המחוזי הוגש הערעור שלפנינו, המופנה נגד חומרת עונש המאסר שהושת על המערער ועל גובה הפיצוי שנפסק.

טענות הצדדים

5. המערער טען כי עונש המאסר שהושת עליו חמור יתר על המידה וחורג ממדיניות הענישה הראויה לאור שגיאתו של בית המשפט בקביעת המתחם. עוד נטען, כי בית המשפט לא נתן משקל ראוי לשיקולים לקולא ובפרט, לחיסכון בזמן שיפוטי בשל הודייתו וויתור על עיקר חקירתה הנגדית של המתלוננת; כי בית המשפט לא נתן משקל ראוי לנסיבותיו האישיות ולמצבו הכלכלי, והטיל עליו תשלום פיצויים בסכום גבוה של 100,000 ש"ח אף שלשיתו לא נגרם למתלוננת נזק.
6. המשיבה ביקשה שלא להתערב בגזר דינו של בית המשפט נוכח חומרת המעשים. המשיבה סבורה כי בית משפט נתן לנסיבותיו האישיות של המערער משקל רב וגזר עליו עונש מתון. עוד מוסיפה המשיבה כי מתסקיר שירות המבחן עולה כי המערער לא הפנים את השלכות מעשיו וממזער אותם ואף סבור כי הנזק שנגרם לו גדול מזה שנגרם למתלוננת. מהערכת המסוכנות עולה כי מהמערער נשקפת מסוכנות בינונית-נמוכה. זאת ועוד, המשיבה מציינת כי המערער טרם החל בתשלום הפיצוי על אף שבקשתו לפריסת התשלומים התקבלה וניתן ללמוד מכך כי אינו מקבל אחריות על מעשיו.
- דין והכרעה
7. לאחר ששמענו את טענות הצדדים, עיינו בנימוקי הערעור וקראנו בעיון את גזר דינו של בית המשפט המחוזי, וכן את חוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות ואת תסקיר שירות המבחן, שהוגשו לקראת הדיון בערעור, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.
8. הלכה היא כי ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בגזר דינה של הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים בהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין או מקום בו העונש שנגזר על ידה חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת או הראויה (ע"פ 4731/19 פלוגיני' מדינת ישראל (3.10.2019) והפסיקה המוזכרת שם). על אף שהעונש שנגזר על המערער אינו מהקלים, הריהו הולם את המעשים בהם הורשע והוא אינו נמנה על אותם מקרים חריגים המצדיקים התערבות בענישה (ראו והשוו: ע"פ 3809/15 פלוגיני' מדינת ישראל (09.08.2016); ע"פ 2491/19 פלוגיני' מדינת ישראל (23.10.2019)).
9. זאת ועוד, בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הרבה של ביצוע עבירות מין בקטינים, המבוצעות דרך כלל, תוך ניצול תמימותם (ע"פ 5795/16 פלוגיני' מדינת ישראל, פסקה 10 (15.1.2018); ע"פ 10626/07 אדריני' מדינת ישראל, פסקה 7 (24.1.2011)). הדברים נכונים ביתר שאת כאשר עבירות המין מתבצעות בתוך המשפחה, שם על פי רוב, מידת האמון שרוחש נפגע העבירה למבצע העבירה גבוהה ומשכך, ניצול תמימותו הוא בזוי ואכזרי אף יותר. עוד עמד בית משפט זה על הצורך בנקיטת מדיניות ענישה מחמירה כלפי מי שהורשע בביצוע של עבירות מין בתוך התא המשפחתי כמו גם, על הצורך שהענישה תהלום את סלידתה של החברה מעבירות אלו והנזקים החמורים מהם סובלים נפגעי העבירה. זאת לצד, האינטרס הציבורי בהרתעת עברייני מין פוטנציאליים (ע"פ 3848/16 פלוגיני' מדינת ישראל, פסקה 6 (21.2.2017); ע"פ 4360/15 פלוגיני' מדינת ישראל, פסקה 9 (8.3.2017); ע"פ 3809/15 פלוגיני' מדינת ישראל, פסקה 9 (9.8.2016)).
10. המעשים שביצע המערער במתלוננת בהיותה קטינה כבת 12 שנים ובהמשך, בהיותה כבת 15 שנים, הם חמורים. מעשיו של המערער גרמו למתלוננת לנזקים קשים אשר ילוו אותה כל חייה ואשר עם השלכותיהם היא מתמודדת בהווה ותתמודד בעתיד,

כפי שעולה מתסקיר נפגעת העבירה. במעשיו אלו, ניצל המערער בצורה בוטה ומעוררת שאט נפש, את יחסי האמון שרחשה לו המתלוננת בהיותו בן משפחה קרוב. לבד מהנזק הקשה שנגרם למתלוננת, אין להתעלם מהנזק ההיקפי הרב שגרם המערער במעשיו למשפחתה ובפרט, הנזק שגרם להוריה של המתלוננת, בשלשיוכם החברתי.

11. בניגוד לטענות המערער, לא התעלם בית המשפט המחוזי בגזר דינו והתחשב לקולא בהיותו של המערער נעדר עבר פלילי; בכך שהודה וקיבל אחריות על מעשיו; בכך שהודייתו ייתרה את עיקר חקירתה הנגדית של המתלוננת ובעדויות האופי החיוביות לגביו. לצד שיקולים אלו, הדגיש בית המשפט את חומרתן של העבירות שביצע המערער כלפי המתלוננת בחמישה אירועים שונים, כמו גם את הנזקים הכבדים שנגרמו למתלוננת. יוער, כי טענתו החוזרת של המערער המבקש להיסמך על דברי המתלוננת לפיהם היא נערה 'שמחהומאושרת', היא טענה צורמת ומקוממת ובצדק נדחתה עלידיביתהמשפט המחוזי והיא אף מעלהתהייבויחסלכנות חרטתו וללקיחתאחריותעלמעשיו.

12. אשר לשיעור הפיצוי שנפסק לטובת המתלוננת, הרי שככלל ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בשיקול דעתה של הערכאה הדיונית בקביעת הפיצוי לנפגע העבירה, אלא במקרים חריגים בהם סתתה הערכאה הדיונית באופן קיצוני משיעור הפיצוי הראוי (ע"פ 9399/16 פלוני' מדינת ישראל, פסקה 8 (13.7.2017)). שיעור הפיצוי שנפסק לטובת המתלוננת אינו מצדיק התערבות וזאת, בין השאר, על רקע ההערכה בתסקיר נפגעת העבירה באשר לעוצמת הפגיעה הנפשית במתלוננת אשר מצריכה שנים של טיפול ושיקום על כל המשאבים הפיזיים, הנפשיים והכלכליים הכרוכים בכך.

13. סוף דבר, הערעור נדחה.

ניתן היום, ט"ו בחשוון התש"ף (13.11.2019).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ה נ ש י א ה